

[Baunsgaard.]

og burde ændres, og jeg hører til dem, der glædede sig, da den højtærede statsminister på fordomsfri måde forud for valget udtalte forståelse for, at en ændring måske kunne blive nødvendig, på samme måde som jeg glædede mig, da jeg efter valget læste Dagens Nyheder, hvori man nøgternt konstaterede, at reglens rimelighed aldrig var blevet accepteret, at den irriterede og egentlig ikke havde været god. Jeg synes, Dagens Nyheder har ret i denne karakteristik, og jeg havde egentlig troet, at man nærmede sig den indstilling, som det radikale venstre har kæmpet for siden 1953, og som vi siden da har forfægtet i diskussioner ud over landet og her i folketinget.

Det vil derfor forstås, at vi i og for sig med tilfredshed hilser det forslag, som partiet de uafhængige har fremsat her i tinget. Dog tror jeg nok, at man, hvis der skal komme et resultat ud af det, må fastholde, at forslaget er søgt mere forenklet, end der vil vise sig mulighed for at realisere. En lempelse i de nuværende spærreregler, parret med en ændring i antallet af de for anmeldelse af et nyt parti krævede underskrifter, kunne være en vej.

Nu lagde jeg mærke til, at det ærede medlem hr. Holger Eriksen ville være meget betænkelig ved en ændring af antallet af underskrifter for opnåelse af adgang til deltagelse i folketingsvalg. Jeg forstår i og for sig sådanne betænkeligheder, selv om jeg ikke helt forstår det ærede medlems begrundelse for disse betænkeligheder. Men lad mig sige, at reglen om 10 000 underskrifter skriver sig jo helt fra 1920. I 1920 var der ca. 1,2 mill. vælgere til folketinget, i dag er der 2,8 mill. vælgere; det ville derfor i og for sig ikke være urimeligt, om man ud fra en vurdering af dels alderen, dels forholdet mellem vælgertallet dengang og nu gik ind på tankegangen om en ændring. Det er jo heller ikke en tankegang, der har været fremmed for forslagsstillerne; om jeg ikke husker forkert, har det ærede medlem hr. Iver Poulsen tidligere gjort sig til talsmand for en ændring op til 15 000 underskrifter. Jeg synes imidlertid, at formålet med en ændring må være, at man med kravet om underskrifter fastholder princippet om, at en vis tilslutning er til stede hos vælgerne, førend et parti godkendes,

samtidig med at man sikrer, at andre spærreregler ikke fastlægges sådan, at de hindrer grundlovens bestemmelse om ligelig repræsentation af de forskellige anskuelser. Jeg kunne tænke mig, at man måske kunne mødes i at kræve det antal underskrifter, som ved det forudgående valg gennemsnitlig var medgået til et mandat. Nuvel, det er jo da ting, som man kan diskutere i udvalget, og vi vil fra det radikale venstres side selvfølgelig deltage i udvalgsarbejdet ud fra den indstilling, at der kan være ting i valgloven, som det vil være rart og måske også betryggende at få undersøgt.

Men når det ærede medlem hr. Holger Eriksen så grundigt — man fristes næsten til at sige så morsomt — fremhævede den nuværende valglovs uheldige virkninger i retning af tilfældigheder med hensyn til, hvor et parti kunne risikere at få et mandat, hvordan f. eks. enkelte udsving i én del af landet kunne give et mandat til et parti i en anden egn af landet — ja, så klinger det en lille smule hult i mine ører, når det ærede medlem samtidig kan finde det rimeligt, at man, hvis man bevarer tillægsmandatsystemet, har en spærreregul, der kan tænkes at forårsage, at en stemme afgivet på et helt andet parti, rent faktisk kan bevirke, at det ærede medlems parti får et eller to mandater mere. Det kunne jo tænkes, at man, hvis der var afgivet stemmer på retsforbundet, ville blive noget forskrækket, hvis man vidste, at f. eks. det konservative folkeparti rent faktisk fik gavn af disse stemmer. Rimeligheden i en sådan bestemmelse vil det, i hvert fald for mig at se, være meget vanskeligt at påvise. Ét er, at det kan være lidt tilfældigt, hvor partiet får sine mandater, men det må vel forekomme urimeligt, hvis stemmer afgivet på ét parti kan blive brugt af et andet parti til forøgelse af dettes mandattal.

Så taler man om det svenske system, og det er der selvfølgelig grund til at se på; men jeg vil da gerne sige, at når man gør det med den begrundelse — som ikke mindst det ærede medlem hr. Harald Nielsen gjorde det — at det gælder om, at folk nogenlunde ved, hvem de stemmer på, ja, så er det da trods alt, ikke mindst ud fra det ærede medlems tankegang, muligt, at der findes vælgere, som ud fra en ganske bestemt indstilling hos en kandidat til